

ИНФОРМАЦИОННА БЕЛЕЖКА

Брюксел, 29 април 2014 г.
(OR. en)

Ограничителни мерки на ЕС

Санкциите са един от инструментите на ЕС за насърчаване на целите на общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС): мир, демокрация и зачитане на принципите на правовата държава, правата на човека и международното право. Те винаги са част от цялостния политически подход, включващ политически диалог и допълнителни усилия.

Санкциите на ЕС нямат наказателен характер, а са предназначени да доведат до промяна в политиката или дейността от страна на държавата, образуванията или физическите лица, към които са насочени. Поради това мерките винаги са насочени срещу подобни политики или дейности, начините на провеждането им и отговорните за тях лица. Същевременно ЕС полага големи усилия, за да сведе до минимум неблагоприятните последици за гражданското население или за законосъобразните дейности.

ЕС изпълнява всички санкции, наложени от ООН. Освен това ЕС може да засили санкциите на ООН чрез прилагане на по-строги и допълнителни мерки. И накрая, когато счете това за необходимо, ЕС може да реши да наложи автономни санкции.

Приемане и влизане в сила

Съветът налага ограничителните мерки на ЕС чрез решение на Съвета в рамките на ОВППС, прието с единодушие. Въпреки че това решение съдържа всички наложени мерки, може да е необходим допълнителен законодателен акт, който да даде пълна правна сила на санкциите.

Определени санкции като оръжейното ембарго и забраните за пътуване се изпълняват пряко от държавите членки. За подобни мерки се изисква единствено решение от Съвета. Това решение обвързва пряко държавите — членки на ЕС.

Икономическите мерки, например замразяване на активи и забрана на износа, попадат в сферата на компетентност на Съюза и поради това изискват отделен законодателен акт за изпълнение под формата на регламент на Съвета, който е пряко обвързващ за гражданите и стопанските предприятия на ЕС. Регламентът, приет въз основа на съвместно предложение на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност и Европейската комисия, съдържа подробности относно точния обхват на мерките, за които Съветът е взел решение, и тяхното изпълнение. Регламентът обикновено влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на ЕС*.

З А П Е Ч А Т А

Често прилагани мерки

— **Оръжейно ембарго**

Оръжейното ембарго обикновено включва продажба, доставка и превоз на изделията, включени в Общия списък на оръжията на ЕС (вж. най-новия текст на [общия списък на оръжията](#)). Съответното техническо и финансово подпомагане обикновено също е включено в забраната.

Освен това може да бъде забранен износът на оборудване, използвано за вътрешни репресии, напр. полицейско оборудване, което не е включено в Общия списък на оръжията на ЕС. Някои примери: превозни средства, оборудвани с водни оръдия, превозни средства за транспортиране на затворници, бодлива тел и каски и щитове за борба с размирици.

Съветът може също да забрани износа на изделия с двойна употреба до съответните държави, напр. изделия, които могат да се използват както за граждански, така и за военни цели, както е посочено в списъка на ЕС на изделията с двойна употреба (вж. [приложение I от Регламент 428/2009](#)).

— **Замразяване на активи**

Замразяването на активи се отнася до средства и икономически ресурси, притежавани или контролирани от физически лица или образувания, към които са насочени санкциите. Замразяването означава, че средства като пари в брой, чекове, банкови депозити, акции, дялове и др. не могат да бъдат достъпни, да бъдат местени или продавани. Всички други материални или нематериални активи, включително недвижима собственост, също не могат да бъдат продавани или отдавани под наем.

Замразяването на активи включва и забрана за предоставяне на средства на съответните образувания и лица. Това означава, че граждани и дружества на ЕС не трябва да извършват плащания или да доставят стоки и други активи за тях. На практика с включените в списъците дружества и лица не могат да бъдат осъществявани законно търговски сделки.

В определени случаи националните компетентни органи могат да позволят дерогации от замразяването на активи в рамките на конкретни изключения, например за покриване на основни нужди (хранителни продукти, наем, лекарства или данъци) или приемливи съдебни разноски.

— **Забрана за виза или пътуване**

На лицата, които подлежат на забрана за пътуване, ще бъде отказан достъп до ЕС на външните граници. Ако се изискват визи за влизане в ЕС, те няма да бъдат давани на лицата, подлежащи на такива ограничения за достъп.

Санкциите на ЕС никога не задължават дадена държава членка да отказва достъп на собствените си граждани. Ако гражданин на ЕС подлежи на забрана за пътуване, неговата държава по произход трябва, при спазване на националните правни разпоредби, да приеме това лице.

Освен това държавите членки могат да разрешават изключения по отношение на забраните за пътуване, когато те са домакини на международна междуправителствена организация, конференция на ООН или Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа.

Къде се прилагат санкциите на ЕС?

По своето естество санкциите имат за цел да доведат до политически последици в трети държави. Въпреки това ограничителните мерки на ЕС се прилагат единствено в рамките на юрисдикцията на ЕС, т.е:

- на територията на ЕС, включително неговото въздушно пространство;
- за граждани на ЕС, независимо дали се намират в ЕС;
- за дружества и организации, обхванати от правото на държава членка, независимо дали се намират в ЕС. Това включва и клонове на дружества на ЕС в трети държави;
- за всяка стопанска дейност, осъществявана изцяло или частично на територията на Европейския съюз;
- на борда на въздухоплавателни средства или плавателни съдове под юрисдикцията на държава членка.

ЕС не приема законодателни актове с извънтериториално прилагане в нарушение на международното право. Страните — кандидати за членство в ЕС, систематично се приканват да се присъединят към ограничителните мерки на ЕС.

Средства за правна защита

Съветът уведомява лицата и образуванията с наложено замразяване на активи или забрана за пътуване относно предприетите срещу тях мерки. Същевременно той ги информира за средствата за правна защита, които са на тяхно разположение: Те могат да отправят искане към Съвета да преразгледа своето решение, като предоставят забележки по включването им в списъка. Те могат също да оспорят мерките пред Общия съд на ЕС.
